

Rovviltnemnda i region 3

Årsrapport rovviltnemnda region 3

Forord

Formålet med denne rapporten er å formalisere og skriftliggjøre styringsdialogen mellom Klima- og miljødepartementet (KLD) og rovviltnemnda i region 3. Rapporten gir en systematisk oversikt over status for rovviltbestandene og beitenæringen i forvaltningsregion 3 og hvilke tiltak som er iverksatt.

Rapporten skal utgjøre det sentrale grunnlaget for etterfølgende styringsmøte mellom KLD og nemnda i region 3.

Rovviltnemndas rolle i rovviltforvaltninga

Stortinget har vedtatt et todelt mål for rovviltforvaltningen. Det skal både legges til rette for levedyktige rovviltbestander og for ei bærekraftig beitenæring. Rovviltnemndene har hovedansvaret for å iverksette tiltak i tråd med vedtatt nasjonal rovviltpolitikk innenfor sin region. Nemnda skal utarbeide og rullere forvaltningsplanen.

Nemndas verktøy og virkemidler:

- Fordeling av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak
- Vedtak om kvoter for betinget skadefelling
- Vedtak om kvoter for lisensfelling og kvotejakt

Innholdsfortegnelse

Årsrapport rovviltnemnda region 3	1
Forord	2
Regionale bestandsmål og bestandsstatus	4
Gaupe og jerv	4
Ulv og bjørn	5
Oppnåelse av regionale bestandsmål i forhold til soneinndelingen	5
Gaupe	5
Jerv	5
Status for beitenæringene	6
Sau	6
Tamrein	7
Tap av sau og tamrein	7
Døde rovdyr i regionen	8
Kvoter for lisensfelling, kvotejakt og betinget skadefelling	9
Nemndas innspill om ekstraordinære uttak av jerv vinteren 2024/2025	10
Skadefellingsvedtak	11
Forebyggende og konfliktdempende midler	11
Vedtatt FKT-budsjett	11
Forebyggende og konfliktdempende tiltak	12
Kjøp av tjenester	12
Prosjekter i region 3	13
Status forvaltningsplan	13
Annen informasjon og annet relevant arbeid	14
Rovviltnemndenes vurderinger av egen måloppnåelse og eventuelle behov for justeringer i deres regionale forvaltning for styrket måloppnåelse.	16

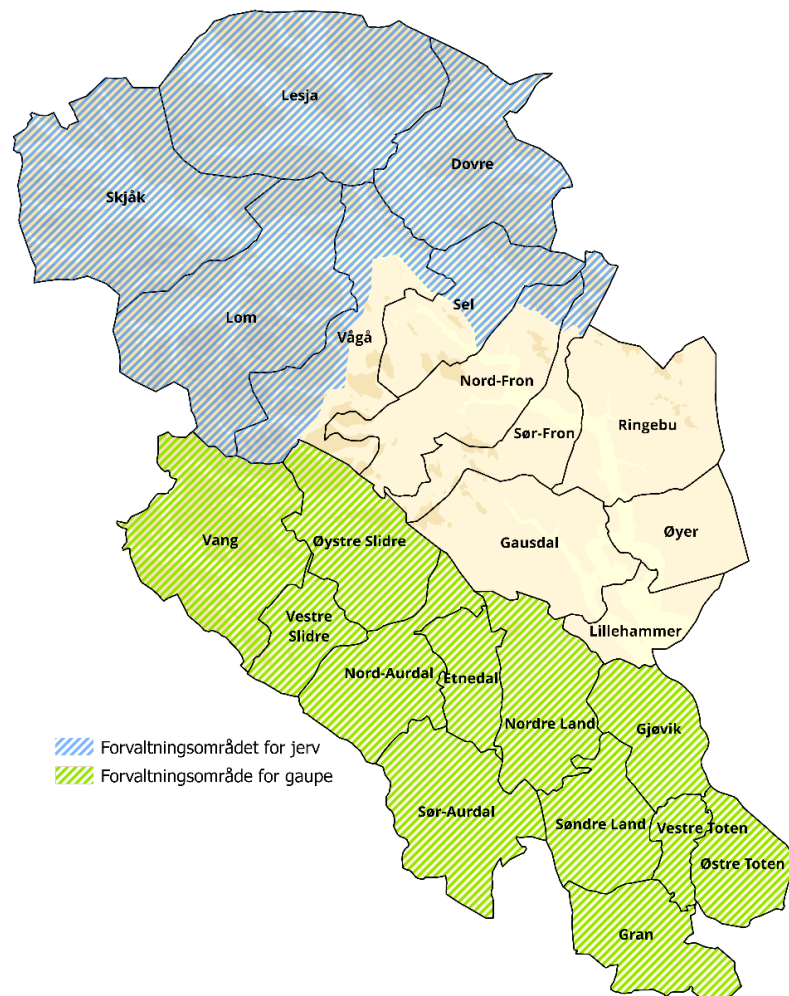
Regionale bestandsmål og bestandsstatus

Gaupe og jerv

Tabell 1. Oversikt over bestandsmål og bestandsstatus for familiegupper av jerv og gaupe.

Bestandsmål og bestandsstatus region 3		
	Jerv	Gaupe
Bestandsmål	4	5
Bestandsstatus	7	4,5 ¹
Gjennomsnittstall familiegupper 2022-2024	5	6,3

1. En familieguppe er delt med region 2. Familieguppen vektes med en verdi på 0,5. Figur 1.

Figur 1. Kart over forvaltningsområde for jerv (blå skravur) og gaupe (grønn skravur)

Ulv og bjørn

Region 3 skal ikke ha ynglende bestander av ulv og brunbjørn.

Oppnåelse av regionale bestandsmål i forhold til soneinndelingen

Gaupe

Det ble registrert 4,5 familiegrupper i Region 3 i 2024, hvor en familiegruppe er delt mellom gamle Oppland og region 2. DNA-prøver viser at 2,5 av ynglingene har et geografisk midtpunkt i gaupeprioriterte områder, og to ynglinger skjer i beiteprioriterte områder.

Jerv

I 2024 ble det registrert totalt 7 ynglinger av jerv i region 3. Av disse ble fem ynglinger påvist innenfor forvaltningsområde for jerv. Det ble foretatt hiuttak i de to ynglingene som er utenfor forvaltningsområdet.

Status for beitenæringene

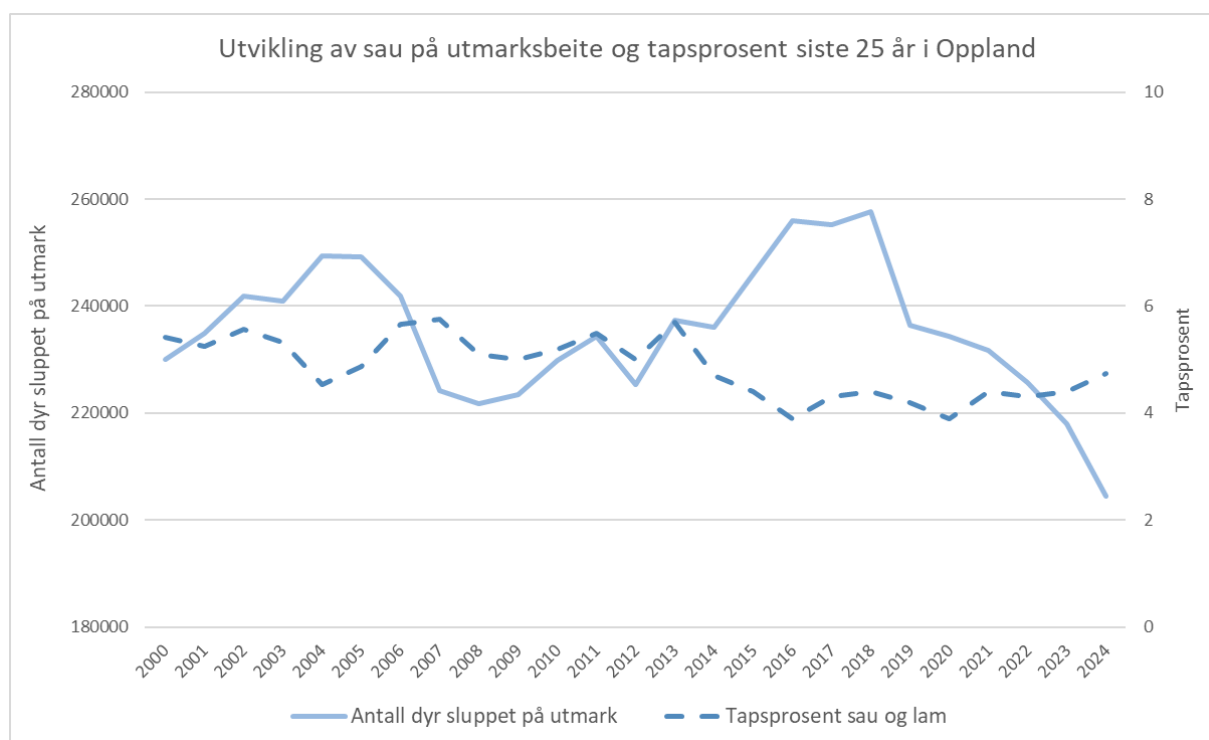
Sau

Beitenæringa i Innlandet er godt organisert. 94 % av dyrene som blir sluppet på utmarksbeite er organisert gjennom beitelag. I region 3 er det 87 beitelag, med omkring 1 500 aktive medlemmer.

Foreløpige tall fra beitesesongen 2024 viser at det ble sluppet totalt 204 515 sau og lam på utmarksbeite, hvorav 194 804 ble sanket i region 3/Oppland. Til sammenligning ble det i 2023 sluppet 209 479 sau og lam, med 200 006 sanket. Dette utgjør en reduksjon på 4 964 slupne dyr fra året før. Det bemerkes at tallene kan bli justert ettersom behandling av søknader fortsatt pågår i enkelte kommuner.

For andre år på rad viser tallene laveste antall slupne sauer på utmarksbeite siden 2008 i Oppland. Grafen viser at det er store svingninger. Fra år 2000 til 2018 har antallet sau på utmarksbeite vist en øktende trend. Etter 2018 peker trenden imidlertid tydelig nedover.

Samlet tapsprosent for søyer og lam svinger også fra år til år. I 2016 og 2020 var tapsprosenten under 4%. I 2024 viser foreløpige tall en tapsprosent på 4,75.

Figur 2. Utvikling av sau på utmarksbeite og tapsprosent siste 25 år i Oppland. Tall hentet fra NIBIO, organisert beitebruk.

Tamrein

Tamreinlagene Lom tamreinlag, Vågå tamrein, Fram reinlag og Filefjell reinlag bruker deler av fjellområdene nordvest i region 3 som beiteområde gjennom året. De fire reinlagene har samlet sett totalt ca. 10 000 dyr, noe som har vært relativt stabilt de siste ti årene.

Tap av sau og tamrein

Totalt ble 3 302 sau og 316 rein erstattet i 2024. Etter angrep av ulv og bjørn i flere ulike områder innenfor regionen, er tapsmønsteret og tapsprosenten noe annerledes i forhold tidligere år. Likt som tidligere år er at tapsprosenten er høyest i kommunene innenfor forvaltningsområdet for jerv, hvor Skjåk har størst tap med 12%. Innenfor kommunene er det også store forskjeller innad i beitelagene og besetningene. Høyeste registrerte tap av lam i enkeltbesetning var 90%.

Tabell 2. Oversikt over totalt tap av beitedyr på utmarksbeite, beitedyr ansøkt som tapt til rovvilt, beitedyr som er dokumentert/antatt tapt til rovdyr av SNO og antall beitedyr som er erstatta som tapt til rovvilt

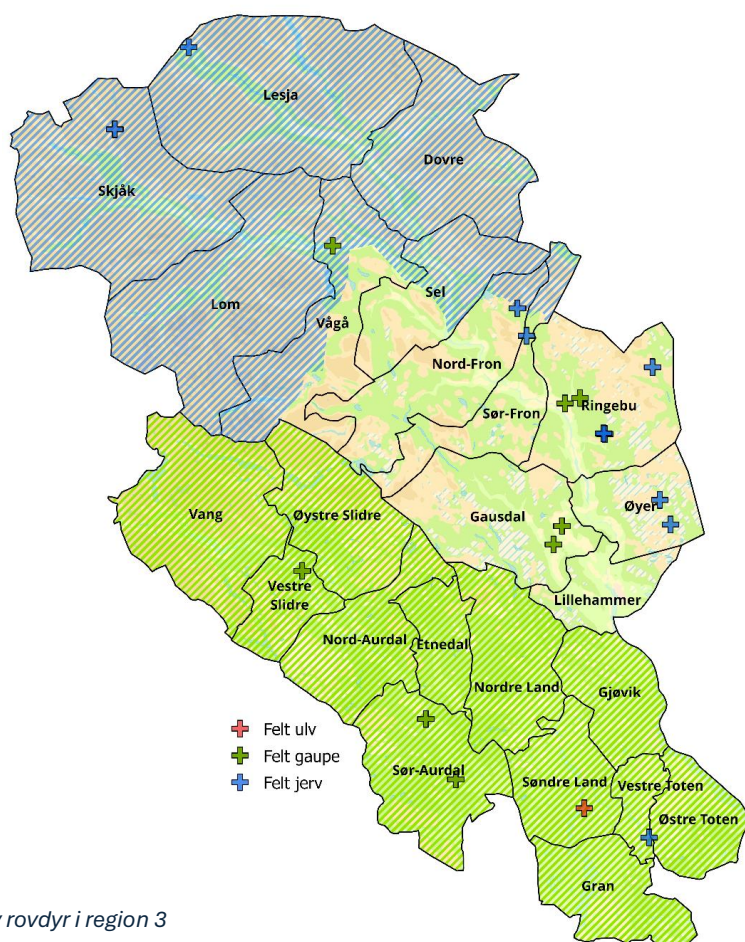
Påviste- og erstatta tap av sau og tamrein til rovvilt i region 3				
Type	Totalt tap utmark (uansett årsak)	Ansøkt som tapt til rovvilt	Dokumentert/antatt tapt til freda rovvilt	Erstatta tap til rovvilt
Sau	9 711	5184	283	3302
Rein	609	497	3	316

Døde rovdyr i regionen

Tabell 3. Oversikt over døde rovdyr og årsak til bortgang i region 3 og region 5 i 2024

Døde rovdyr i region 3					
Årsak	Bjørn	Ulv	Gaupe	Jerv	Kongeørn
Lisensfelling	-	-	7 (kvotejakt)	8	-
Skadefelling	-	1	-	-	-
Annen irregulær avgang	-	-	1	-	-
Oppdrag SNO	-	-	-	3	-
Naturlig død/ukjent	-	-	-	2	2

Figur 3. kart over uttak av rovdyr i region 3

Kvoter for lisensfelling, kvotejakt og betinget skadefelling

Rovviltnemndas myndighet til å vedta kvotejakt på gaupe og lisensfelling på jerv baseres på gjennomsnittstall for de tre siste års ynglinger for hver art.

Tabell 4. Oversikt over fellingskvoter for de fire rovdyrartene for registreringsårene 2023/2024 og 2024/2025

Oversikt over kvoter for region 3								
Kvote	Bjørn		Jerv		Gaupe		Ulv	
	2023/ 2024	2024/ 2025	2023/ 2024	2024/ 2025	2023/ 2024	2024/ 2025	2023/ 2024	2024/ 2025
Lisensfelling	4 ¹	4 ¹	10, hvorav 5 hunndyr	10, hvorav 7 hunndyr			5	5
Betinga skadefelling	4 ¹	4	5	5	3	3	6	6
Kvotejakt (kun gaupe)					11, hvorav 5 ² hunndyr	4, hvorav 2 hunndyr		

1. Det åpnes for lisensfelling av brunbjørn på eventuell gjenværende skadefellingskvote etter skadefellingsperioden er over.
2. 1 voksent hunndyr ble beholdt som reservekvote til 1. mars.

Alle vedtak om kvote som er opplistet i tabell 4 er blitt påklaget og har vært til endelig klagebehandling hos KLD. Resultatet av klagebehandling er at 3 vedtak er endret og klagene er delvis tatt til følge, mens de øvrige vedtakene har KLD opprettholdt nemnda sine vedtak og ikke tatt klagene til følge. Følgende vedtaket ble endret;

Tabell 5. Oversikt over nemndas vedtak som førsteinstans og endelig vedtak av KLD etter klagebehandling.

Vedtak	Vedtak av nemnd som førsteinstans	Endelig vedtak av KLD etter klagebehandling
Vedtak om kvote og område for kvotejakt på gaupe i Oppland i 2024	12 dyr/hunndyrkvote 6 dyr over 1 år	11 dyr/ hunndyrkvote 5 dyr over 1 år.
Vedtak om kvote og område for lisensfelling av jerv i region 3/Oppland i 2024/2025	Forvaltningsområde for jerv; 6 dyr/ 4 hunndyr Beiteprioritert område: 4 dyr/4 hunndyr	Forvaltningsområde for jerv: 5 dyr/4 hunndyr Beiteprioritert område: 5 dyr/3 hunndyr
Vedtak om kvote og område for lisensfelling av jerv i region 3/Oppland i 2023-2024	Forvaltningsområde for jerv; 6 dyr/ 4 hunndyr Beiteprioritert område: 4 dyr/4 hunndyr	Totalkvote på 10 dyr/5 hunndyr. Av totalkvoten kan 5 dyr/2 hunndyr felles innenfor forvaltningsområde for jerv ¹

1.

Nemndas innspill om ekstraordinære uttak av jerv vinteren 2024/2025

Tidlig uttak av jerv i region 3/Oppland ble behandlet av i nemndsmøtet i sak 21/24, 25. oktober 2024. Under følger nemndas endelige prioritering for ekstraordinære uttak av jerv i region 3/Oppland:

1. Enkeltdyr- Uttak av 4 jerv i Skjåk kommune (tidlig uttak)
2. Hiuttak- Rondane sør: Lillehammer/Øyer/Ringebu (beiteprioritert område).
3. Hiuttak- Skjåk sør
4. Hiuttak- Vuludalen
5. Enkeltdyr- Reinheimen øst – Området Jetta/Skårvangen
6. Enkeltdyr- Jotunheimen – Russdalen

Begrunnelse for de enkelte områdene fremgår av vedtak i sak 21/24.

Skadefellingsvedtak

Tabell 6. Oversikt over søknader om skadefelling, vedtak og utfall av skadefellingsforsøk.

Oversikt skadefellingssøknader region 3					
Art	Totalt antall vedtak	Tillatelser	Avslag	Antall felte dyr	Innvilget søknader i prosent
Bjørn	3 ¹	3	0	0	100
Gaupe	4	4	0	0	100
Jerv	11	7	4	0	64
Ulv	10 ²	10	0	1	100
Kongeørn	2	0	2	0	0

1. To søknader i grenseområder mellom region 3 og region 5

2. En søknad i grenseområder mellom region 3 og region 5

Forebyggende og konfliktdempende midler

Vedtatt FKT-budsjett

Tabell 7. Oversikt over det vedtatte FKT-budsjettet for 2024.

Kap. 1420 post 73, Forebyggende tiltak	Budsjett 2024
Ekstraordinært tilsyn	200 000
Akutte tiltak	1 300 000
Forberedt tidlig sanking	200 000
Utvidet tilsyn i komb. m tidlig sanking	550 000
Tekniske tiltak	600 000
Tapsavklaring	200 000
Konfliktdempende tiltak	150 000
Forskning, utvikling, evaluering	200 000
Fellingsvederlag	1 000 000
Andre tiltak	100 000
Sum	4 500 000

Tabell 8. Oversikt over nemndas kjøp av tjenester

Kap. 1420 post 21, Spesielle driftsutgifter	Budsjett 2024
Kjøp av tjenester	
Sum	850 000

Forebyggende og konfliktdempende tiltak

Tabell 9. Oversikt over tildelinger og forbruk i prosjekt 2NV043 (FKT for region 3), fordelt på ulike mottakergrupper. Tabellen viser gjeldende budsjett, brukte midler, tilgjengelige midler og kontantbeløp for hver kategori. Totalrammen for prosjektet er kr 4 500 000, hvorav kr 4 463 851 er benyttet, og kr 36 149 gjenstår til disposisjon

Konto/prosjekt	Prosjekt	Gjeldende budsjett	Beløp	Til disp.	Kontantbeløp
Tilskudd til kommuner	2NV043	4 500 000	2 458 899	2 041 101	2 458 899
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	2NV043	-	802 138	- 802 138	802 138
Tilskudd til husholdninger	2NV043	-	904 814	- 904 814	904 814
Tilskudd til ideelle organisasjoner	2NV043	-	78 000	- 78 000	78 000
Tilskudd til Statsforvalteren	2NV043	-	220 000	- 220 000	220 000
Sum		4 500 000	4 463 851	36 149	4 463 851

Kjøp av tjenester

Tabell 10. Oversikt over tildelinger og forbruk i prosjekt 2NV044 (kjøp av tjenester), fordelt på ulike mottakergrupper. Tabellen viser gjeldende budsjett, brukte midler, tilgjengelige midler og kontantbeløp for hver kategori. Totalsummen for prosjektet er kr 728 000, hvorav kr 727 822 er benyttet, og kr 178 gjenstår til disposisjon.

Konto/prosjekt	Prosjekt	Gjeldende budsjett	Beløp	Til disp.	Kontantbeløp
Styrer, råd og utvalg	2NV044	-	5 865	- 5 865	5 865
Honorarer	2NV044	-	1 003	- 1 003	1 003
Arbeidsgiveravgift	2NV044	-	1 073	- 1 073	1 073
Kjøp av andre fremmede tjenester	2NV044	728 000	717 500	10 500	717 500
Bilgodtgjørelse	2NV044	-	1 437	- 1 437	1 437
Reisekostnader	2NV044	-	206	- 206	206
Diettkostnad	2NV044	-	738	- 738	738
Sum		728 000	727 822	178	727 822

Prosjekter i region 3

- Bærekraftig sameksistens i Nord-Gudbrandsdalen er et samarbeidsprosjekt mellom Skjåk, Lom, Vågå, Lesja og Dovre kommuner. Målet for prosjektet var å redusere konfliktnivået mellom rovdyr og beitenæringen, og bidra til å oppnå den tosidige målsettingen med bestandsmålet og utnytting av utmarksressursene.

2024 var siste året for det treårige prosjektet, og totalt har det blitt gitt tilskudd på kr. 870 000. Det er gjennomført en rekke ulike tiltak som kadaverhundutdanning, GPS-kurs, kompetanseheving, vakttelefon og administrasjon. Fullstendig rapport for prosjektet er ikke ferdig.

- Radiobjelleprosjektet i Lordalen har vært et treårig prosjekt for å avklare tapsforhold. Gjennom flere år har det vært store tap, men hvor det har vært vanskelig å finne kadaver.

2024 var siste året for det treårige prosjektet, og totalt har det blitt gitt tilskudd på kr. 200 000. Tiltaket har vist varierende resultater. I 2022 ble det funnet 12 kadaver, hvorav fire ble dokumentert som tatt av fredet rovvilt. Det ble funnet 32 kadaver i 2023, hvorav 21 av disse ble dokumentert som tatt av fredet rovvilt. For beitesesongen 2024 ble det funnet fem kadaver, hvorav 3 dokumenter tatt av fredet rovvilt. Fullstendig rapport for prosjektet er ikke ferdig.

- Bruk av No-Fence på småfe i tapsutsatte områder i Skjåk kommune er et nyoppstartet prosjekt. Formålet med prosjektet er å holde beitedyrene unna fjellbeitene hvor det gjennom flere år har vært høye tap til fredet rovvilt, spesielt jerv. Beitedyrene skal holdes i skogsbeiteområder i nærheten av gårdsdriften, hvor det jevnlig skal føres tilsyn.

Prosjektet settes i verk for beitesesongen 2025.

Status forvaltningsplan

Forvaltningsplan for rovvilt i region 3 ble vedtatt etter en rullering i desember 2020, men arbeidet startet våren 2019. Planen er publisert på nettsiden til rovviltnemnda i sin helhet, og sammen med forvaltningsplanen ligger også uttalelsen fra Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet til planen. Forrige forvaltningsplan ble vedtatt i 2012.

Rovviltnemnda i region 3 har ikke planer for ny rullering av forvaltningsplan i 2025.

Annen informasjon og annet relevant arbeid

Møteaktivitet

Totalt har rovviltnemnda i region 3 gjennomført 7 ordinære nemndsmøter i 2024.

Det har vært felles opplæringsmøte sammen med region 5 for begge nemndene 12. mars. Der tema i første bolk var Rovviltnemndenes mandat, rolle og oppgaver, rammeverket for nemndas arbeid, års-hjulet til rovviltnemnda og status beitedyr og rovvilt i Innlandet. Den andre delen var innlegg fra statsforvalteren i Trøndelag om reindrift, Mattilsynet, SNO og presentasjon av besøkssenter rovdyr i Østerdalen ved daglig leder.

Leder i rovviltnemnda region 3, inviterte lederne i rovviltnemndene i region 5 og 6 til et fysisk samhandlingsmøte om forvaltning av jerv i regionene på Hjerkin 3. oktober. På møtet deltok lederne i rovviltnemnda for region 3 og 6, og Joakim Ekseth var stedfortreder for leder i region 5. Temaet for møtet var felles forvaltningsutfordringer av jerv. Det ble holdt et innlegg om forskning på jerv v/Jenny Mattisson, NINA, samt en orientering om FKT- prosjektet i Nord- Gudbrandsdalen v/Kari Hånsnar, Skjåk kommune. Det ble åpnet for diskusjon og drøfting av relevante forvaltningsutfordringer knyttet til jerv i regionene. Nemndslederne kom frem til at det er ønske om et felles møte i starten av 2025 med verneorganisasjonene for å ha en åpen dialog og felles kommunikasjon fra de ulike nemndene.

Det var møte med Miljødirektoratet på teams den 8. oktober 2024 om ekstraordinære uttak av jerv i region 3 vinteren 24/25, der nemnda hadde klare forventninger til uttak i 5 områder i region 3.

Region 3 inviterte til et fysisk evalueringsmøte av beitesesongen 2024 18. november på Statens hus, Lillehammer, hvor formålet var å diskutere problemstillinger og erfaringer etter beitesesongen. På møtet deltok Statens naturoppsyn, Oppland Sau og Geit, Bondelaget, Naturvernforbundet, Skjåk kommune og Småbrukarlaget. På møtet ble det holdt innlegg fra de ulike organisasjonene og nemndsleder Aud Hove. Avslutningsvis ble det blant annet diskutert betydning av beitedyr i Innlandet, dyrevelferd, rovvilt, nemndsarbeid, psykisk helse, FKT- midler og tapsforekomst.

I tillegg har nemndsleder Aud Hove hatt ulike møter og kontakt med både kommuner, beitelag og lisensfellingslag på grunn av den situasjonen som spesielt Skjåk, Lesja, Fjord og Rauma har hatt og har med tap av sau til jerv. Noen ganger har også andre i nemnda deltatt på møtene.

Nemndsleder var også på besøk i Gausdal i forbindelse med ulve-angrepet i Gudbrandsdalen rett etter beiteslipp der hun møtte ordfører, landbrukskontoret og beitebrukere.

Noen av møtepunktene:

15. mars 2024 - En delegasjon fra Oppland, Møre og Romsdal og Trøndelag møtte Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen for å løfte og drøfte de utfordringene vi har hatt med store tap av sau til jerv de siste åra. Med på møtet var også statssekretær i Landbruks- og matdepartementet, Wenche Westberg og flere stortingsrepresentantar.

30. august 2024 – Teamsmøte med Klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen om den alvorlige skadesituasjonen så langt for beitesesongen 2024 i både region 3 og 6 der det ble bedt om at det måtte settes i gang tiltak umiddelbart for å regulere jervebestanden i de områdene som nå har hatt store tap over flere år.

24. september 2024 – Møte i Rauma med Landbruks- og matminister Geir Pollestad om og med samme tema som møtet den 30. august med Bjelland. Her møtte det også mange lokale beitelag, faglag, kommuner og statsforvalteren i Møre- og Romsdal og i Trøndelag.

Det har også vært noen teamsmøter med de berørte kommunene Skjåk, Lesja, Fjord og Rauma for å følge med og følge opp situasjonen fortløpende gjennom hele året.

27. november 2024 – Møte mellom nemndsleder, SNO, landbrukskontoret, beitelagsleder og lisensfellingslag i Skjåk om situasjonen rundt ekstraordinært uttak av to jerv i Skjåk og lisensfelling generelt.

Rovviltnemndenes vurderinger av egen måloppnåelse og eventuelle behov for justeringer i deres regionale forvaltning for styrket måloppnåelse.

1. Den todelte målsettingen - Det er for store tap av sau til jerv i region 3

Tiltak:

- a) Et ekstraordinært uttak av overbestanden av jerv i region 3 vinteren/våren 2025 for å ta etter mange år med manglende uttak av lisensfellingskvote som et forebyggende tiltak, i henhold til Forvaltningsplan for rovvilt i region 3 – Oppland – minst 10 dyr¹ – med oppstart 1. februar 2025 fram til beitesesong 2025.
- b) Øke lisensfellingskvotene for jerv for å komme ned på bestandsmålet, og sikre at kvotene blir tatt ut hvert år.
- c) Ta ut alle ynglinger i beiteprioritert område uavhengig av lisensfellingskvote så lenge det nasjonale bestandsmålet er nådd².

2. Forebyggende og konfliktdempende tiltak – Økning av FKT-midler til radiobjeller og gjeter- og kadaverhunder

Tiltak:

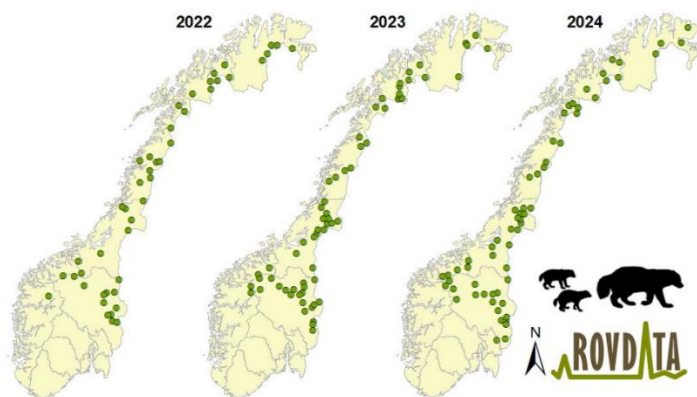
- a) 5 millioner kroner til innkjøp av radiobjeller – erstatte de gamle og investere i nye med ny teknologi. Nemnda bevilger årlig midler til formålet, og prioriterer dette tiltaket når vi får konturene av årsregnskapet til nemnda. Samtidig er dette et tiltak vi mener bør iverksettes i forkant av beitesesongene, og sikres en varig og stor nok finansiering uavhengig av løpende avvik av øvrige budsjettposter i FKT-budsjettet. Nemnda ser på dette som et viktig forebyggende og konfliktdempende tiltak.
- b) 0,5 millioner kroner til skoling og kurs for gjeter- og kadaverhunder
- c) Ekstraordinære FKT-midler ved større, akutte angrep av rovvilt.

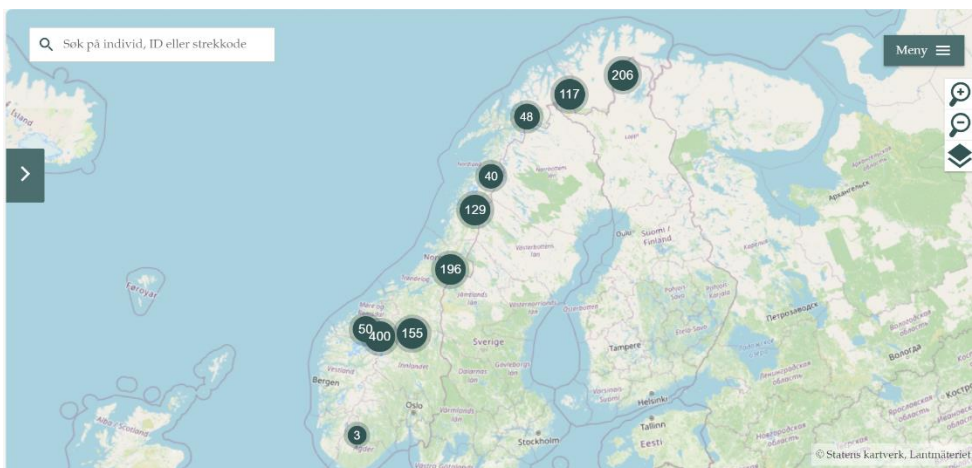
3. Bestandsregistrering – registrering av ynglinger og DNA

Rovviltnemnda mener at det er viktig å både fortsette med å registrere ynglinger av jerv og å innhente prøver til DNA-registrering.

Aktiviteten og tilstedeværelsen som følger med hi-registrering er viktig for å kunne innhente tilstrekkelig med DNA-materiale. Det er strenge krav for å få godkjent en yngling og vi mener at vi ligger på et minstemål i antall ynglinger slik det er i dag. I de store, alpine fjellområdene som er i region 3, Oppland, og over mot region 6, Møre og Romsdal, er det i utgangspunktet vanskelige forhold både for registrering av jerv og i tillegg registrering av tap av sau. Derfor må man være trygg på at vi har et bredt nok grunnlag for å estimere antall ynglinger og jerv.

Figur 4. Kart som viser fordelingen av dokumenterte og antatte ynglinger av jerv i Norge i 2022–2024.

4. *Riksrevisjonen må gå gjennom hvordan forvaltningen av jerv fungerer generelt, og spesielt med tanke på:*

- a) Bestandsregistrering – krav til godkjent yngling, tilgjengelighet, hvordan påvirker vær og føre bestandsregistreringen.
- b) Beregning av lisensfellingskvote basert på bestandsregistrering (DNA, hiregistrering og -uttak).
- c) Beregning av hvor mange jerv som skulle vært tatt ut hvert år basert på lisensfellingskvote de siste 20 årene – hvor stort overskudd av jerv det har vært i perioden 2005 – 2025.
- d) Lisensfellingskvoter – grunnlag og beregning av kvotene med tanke på bestandsregistrering, byrdefordeling og jervebestanden nasjonalt.
- e) Resultat av lisensfelling i rovviltprioritert sone og beiteprioritert sone.
- f) Resultat av ekstraordinære uttak i rovviltprioritert sone og beiteprioritert sone.
- g) I hvilken grad NML 18.c «Ivaretaking av allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning» er vektlagt i forvaltningen også av jerv. Rovviltforvaltningen har store samfunnsmessige konsekvenser ut over det som angår miljø og landbruk og andre næringsinteresser. Distriktsmessige og dermed nasjonale konsekvenser bør i langt større grad fokuseres på. Vi mener det må settes ressurser av for dokumentasjon og konkretisering av hva som faller under «andre offentlige interesser» slik at dette kan ivaretas bedre i forvaltningen.
- h) Funn Riksrevisjonen gjør må settes opp mot «Rovviltforliket» og «Forskrift om forvaltning av rovvilt» - den todelte målsettingen og bestandsmål for jerv.

5. *Styrings- og dialogmøter*

Rovviltnemnda i region 3, Oppland, er positive til å skrive en årsrapport for hver enkelt rovviltnemnd som utgangspunkt for styringsdialog. Samtidig mener vi at det er avgjørende for å sikre en helhetlig og god forvaltning av rovvilt på tvers av regionene at vi også har de årlige styrings- og dialogmøtene der Landbruks- og matdepartementet (LMD), Miljødirektoratet, Statens naturoppsyn, Landbruksdirektoratet, Mattilsynet og Rovdata deltar.

Rovviltnemndene har tidligere gitt innspill og vært tydelige på at vi ønsker at også LMD og Landbruksdirektoratet skal delta når vi drøfter og har dialog om rovviltforvaltningen.

Rovviltnemnda i region 3

Rovviltnemnda mener også at det er bra om konsultasjonsordningen mellom Utmarkskommunenes sammenslutning (USS) og Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet og Miljø- og Landbruksdirektoratet fortsetter i den formen den var etablert i 2018 som konfliktdempende tiltak med basis i dialog med teoretisk og erfaringsbasert kunnskapsutveksling mellom berørte lokalsamfunn, politisk ledelse og forvaltning.

¹ Vi har siden 2003 ligget langt over bestandsmålet for jerv. De tre siste årene var det totalt 30 ynglinger over bestandsmålet (1+16+13), derfor kan det forsvares å ta ut 10 jerv på ekstraordinært uttak i region 3 vinteren/våren 2025. Dette for å ta etter mange år med manglende uttak av lisensfellingskvote som et forebyggende tiltak før beitesesongen.

Et medlem i nemnda stiller seg ikke bak å konkretisere et ønsket tall om uttak av jerv, frikoblet fra saker/saksutredning.

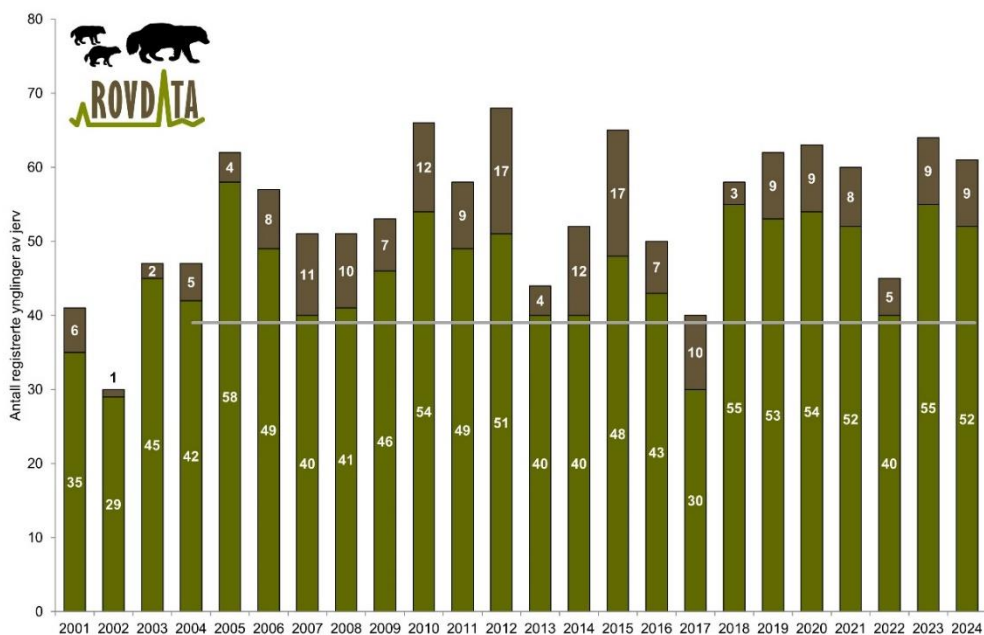
² Fra 2001 til 2024 har det i snitt vært 42% flere ynglinger av jerv enn det nasjonale bestandsmålet viser. I praksis har vi på landsbasis aldri vært på eller under bestandsmålet for jerv siden 2003.

Oversikten fra Rovdata viser at selv om det i enkelte år er tatt ut mange dyr på ekstraordinære uttak/hi-uttak øker jervebestanden raskt i påfølgende år. Det viser at jervebestanden tåler større reguleringer uten at det går nevneverdig utover bestanden og at jerv er en levedyktig art.

Rovviltforliket er tydelige på at jerven skal forvaltes på bestandsmålet. Da må det gjøres en langt større innsats for å sikre dette både på lokalt nivå, spesielt der det er stort skadepotensial i beitesesongen, og på nasjonalt nivå. Uttak av overskuddet av jerv må tas ut og regulere de områdene hvor vi har vansker med å nå den todelte målsettingen.

Rovviltnemndene i region 3 og 6 har siden 2019 varslet både Klima- og miljødepartementet og Miljødirektoratet samt Landbruks- og matdepartementet om at forvaltningen av jerv ikke fungerer slik den skal og at vi har store problemer med å regulere bestanden ned på bestandsmålet og det er områder med uakseptabelt store tap, og som har hatt det over flere år.

Vedlegg 1. Tap av sau kommunevis i region 3

Tabell 11. Tabell 11. Oversikt over tap av sau på utmarksbeite for kommunene i region 3. Tallgrunlaget er hentet fra erstatningsoppgjøret 2024.

Tap av sau på utmarksbeite kommunevis i region 3		
Kommune	Totalt søkt	Totalt erstattet
Dovre	672	517
Etnedal	22	6
Gausdal	266	170
Gjøvik	124	81
Gran	27	9
Lesja	598	426
Lillehammer	75	32
Lom	123	79
Nord-Aurdal	84	43
Nord-Fron	441	216
Nordre Land	276	110
Ringebu	709	563
Sel	180	114
Skjåk	514	396
Søndre Land	79	37
Sør-Aurdal	126	65
Sør-Fron	170	98
Vang	121	46
Vestre Slidre	11	5
Vestre Toten	18	9
Vågå	90	60

Rovviltnemnda i region 3

Østre Toten	138	58
Øyer	155	73
Øystre Slidre	165	89
Totalsum	5184	3302